

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 238. Homicidium proditorium quid, & quotuplex, & num privet immanitate asyli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ex instituto plene tractantur & dictam constitutionem præ oculis habuerunt, ut inquit Wiestn. l. c. unicam & solidam hujus sententiæ rationem dans, quod ex insidiis occidens propriè & in sensu constitutionis Gregorianæ reus non sit necis proditoria, uti idipsum probare quam fusillimè nititur à n. 112. ad n. 119. inclusivè. Ac primò quidem Autoritate Clem. VIII. & Pauli V. Successorum Gregorii XIV. relatorum à Sperell. *decis.* 175. à n. 44. quorum verba recitat. Secundò ex declaratione S. Cong. super negot. Episcop. & regular. Tertio ex praxi variorum tribunalium, & in specie curia Neapolitana teste Genouen. *pr. Neapolit.* c. 94. num. 2. Haunol. *Tom. 6. de l. & l. tr. 1. num.* 219. Quin & in Romana urbis cæterisque Italiae & Christiani orbis Tribunalibus inimicum ex insidiis, non tamen amicitiae similive specie deceptum occidentem pro proditorie occidente non habent, teste Covar. *L. c. num.* 7. Sperel. *cit. decis.* 175. num. 57. Quartò ratione: cum in dubio favoris & religiosi locis, ac ad ea fugientibus favorabili & benigniori interpretationi (qualis est illa, quod Homicidæ insidiarii non sunt confundendi cum proditoriis in ordine ad excludendos illos ab Asylo) locus sit, ut etiam ex ipsis adversariis docent Italus & Decian. etsi hoc in puncto sibi contrarii, atque ita C. de Luca *Miscellan. de immunit. disc.* 9. n. 6. licet in criminoforum ad asylo se recipientium odium eorumque ex iis exclusionem jura, cum possunt, late accipi velit, proditoris tamen nomine quasvis insidias in proximi necem structas comprehendentem significationem aperte rejicit.

Quæst. 238. Homicidium Proditorium quid & quotuplex, & num privet immunitate Asyli?

1. Resp. Ad Primum: Homicidium proditorium aliud largè & improprie tale, dum quicumque proximi sive amici sive inimici vitæ clandestinè circumventionem seu occultam machinationem qualicunque infidiatur, eumque nihil tale prævidentem, adeoque hic & nunc ad defensionem impotentem aggreditur & necat. Aliud proprie & strictè tale, dum quis proximum amicum aut etiam inimicum non quibuscunque, sed sub specie amicitia, societatis, fidelitatis seu obsequii exhibendi dolo simulacione, nullà intercedente rixâ aut inimicitia antecedente, vel saltem per sinceram reconciliacionem sublata, datâve promissione & fide de non offendendo occidit, qualiter Joab Amasam & Abner officiosè amplexando occidit, dicens: *Salve mi frater!*

2. Resp. Ad Secundum: Etiam si Homicidium proditorium utroque modo sumptum, sicut est atrocissimum, ita & severissimis suppliciis & pœnis dignum & obnoxium, solum tamen Homicidium proditorium proprie & strictè tale punitur privacione immunitatis Ecclesiasticæ. Pignat. *Tom. 1. consulti.* 175. num. 3. & *consul.* 37. num. 8. & 20. Farin. *in append. de immunit. c. 9. n.* 143. quos citans Wiestn. *h. r. n.* 122. ait, hanc sententiam hodie dum ita certam & tot DD. suffragiis roboratam, ut in dubium amplius revocari nequeat; probatur præcipue ex ipsa constitutione Gregoriana, ubi Papa ad tollendam omnem dubitationem ex variis interpretationibus. *cit. c. 1.* occasione verborum illorum: *Per industriam vel per insidias* natam omnis illis expresse ait: qui proditorie proximum suum occiderit, privandum immunitate Ecclesiastica, ex qua intentione Papæ hac constitutionis suæ dilucida declaratione omnem dubitandi & perperam in-

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib. V.*

terpretandi occasionem submovere intendenti patet, dicta verba in proprio & communi usu recepta significatione accipienda; cum instar regulæ sit, legum humanarum verba, cum possunt, secundum propriam & communi usu comprobata significationem exaudienda. *L. non aliter. ff. de Legat. L. librorum. §. 4. ff. eodem.* & Bartol. *ibid. num. 1.* Confirmatur ex eo, quod Ss. Congregationum ad sensum Constitutionis Gregorianæ quod ad privacionem immunitatis dictis Homicidis proditoriis proprie talibus statutam emanatae decisiones & responsa semper eodem modo, nempe uniformitas rescriptorum & responsorum super eodem articulo redditorum faciat stylum seu praxin Curia Romanæ, Bart. *in L. 2. c. qua sit longa consuet. n. 9.* Cynus *in L. 1. c. eodem.* stylus autem Curia faciat jus, Suar. *de LL. L. 7. c. 5. n. 5.* Castrop. *tr. 3. d. 3. p. 1. n. 3.* arg. *c. quam gravi. de crim. fals.* Semper verò & constanter in dictis congregationum decisionibus per veros homicidas proditorios non intelligi, nisi, qui præcedente amicitia, societate & c. sub specie illius, officii, aut datæ fidei occidunt, nihil tale cogitantem, patet ex earum aliquibus adductis, pro exemplo à Wiestn. *n. 124.* nimirum congregationis *super negot. Episc. & regul. in una Consuetina. 8. April. 1603.* in alia *16. April. 1611.* in una *Rhegiens. 12. Octob. 1602.* in *Boianens. 6. April. 1622.* in alia *congregat. immunit. 8. Aug. 1637.* quâ expresse asseritur, ad probationem homicidii proditorii requiri amicitiam præcedentem, saltem simulatam, ita, ut odium & inimicitia lateat alterum, subintelligendo etiam sub specie illius commissum homicidium, uti proditoris crimen non nisi simulacione amicitia, similive figmento committi, patet quoque ex S. Scriptura, dum Judam proditorem nequissimum Christi non aliter repræsentat per Psalmistam, *Psal. 40. v. 10. Psal. 54. v. 14.* uti hæc loca de Juda passim interpretantur interpretes, Blanck. *in Psal. 40. à n. 27.* & *in Psal. 54. à n. 6.* S. Antonin. *in sum. p. 2. c. 22.* Gerson. *p. 2. serm. de Cena Dom.* qui idcirco proditorem vocat familiarem inimicum. Patet item ex utroque jure; jure canonico ex *Can. Clericus, qui. dist. 46.* prodicionem conjungendo adulationi, dum proditor adulatoris in modum ei, cui stuit insidias, blanditur, ut *Gl. ibid. v. prodicionibus.* & Turrecrem. *ibid. n. 5.* jure civili. *L. cujuscunque. ff. ad Leg. Jul. Majest.* dum exercitus Romani proditor habetur, cujus tanquam ducis, commilitonis, socii, amici, & propterea non suspecti dolo malo in insidias est deductus, arg. *L. omnes. §. 4. L. proditores. ff. de re militar. L. fin. c. qua res export. non deb.*

3. Atque ex hac homicidii proditorii vera, & Constitutioni Gregorianæ deneganti illi immunitatem conformata explicatione pro praxi deducuntur sequentia. Primò, non gaudere illo Asylo, qui parentem, conjugem, dominum, familiarem, commilitonem, socium mensæ vel itineris occidit, quia supponitur inter eos amicitia, seu nulla saltem præsumitur inimicitia præcessisse, prout à S. Congreg. Cardin. Trid. interpret. declaratum testatur Delben. *de immunit. c. 16. du. 20. f. 2. n. 3.* Secundò, inimicum in speciem reconciliatum rancore in animo remanente, eumque non manifestante, alteroque illum rediturum non potente suspicari, occidit illum; quia adhuc sub specie ferio factæ reconciliacionis occidit, Farin. *L. 2. cons. 168. num. 75.* Tertio, eum, qui alterum necat veneno, ut à S. Congreg. Concil. 3. Decemb. 1632. declaratum, teste Pignat. *Tom. 9. consulti. 37. n. 12.* quod ramentum

S

distin.

distingendum, ut procedat, si veneno diluta potione præscripta à Medico hospes, conviva, domesticus, aliùve sub amicitia, benevolentia, aut officii specie necatur; secus, si hostis, alterve inimicus armis, veste vel alimentis veneno infectis interficitur, quia sub specie amicitia non est insidiatus vitæ illius. Quartò, etiam si, qui sub amicitia specie occiditur, sit infidelis, Farin. l. c. c. 8. n. 120. Castrop. tr. 11. d. unica. p. 9. n. 31. contra Dianam p. 4. tr. 1. resol. 46. In eo verò, num procurantes abortum animatum, sine propriè homicida proditorii, & hinc excludantur ab Asylo Ecclesiastico, non convenit inter AA. affirmat de Gonny de immunit. fallent. 14. idemque asserit Farin. in append. de immunit. c. 9. n. 139. de matribus procurantibus abortum, ex ea ratione astruens huic procuratori malitiam proditoris, quòd infans impiæ matris insidias nec prævidere nec præcavere potuit. Contrarium verisimilius defendunt Leo thesau. for. eccles. p. 1. c. 13. Bonac. d. 3. q. 7. de immun. p. 6. §. 3. n. 6. ex ea ratione, quòd proditio propriè dicta non cadat in infantem, utpote qui usu rationis destitutus, sicut decipere, ita nec decipi potest simulatione alterius aliud verbis exprimentis, aliud animo gerentis.

4. Inferitur è contra, immunitate ecclesiastica defendi: Primò, qui corvalem, competitorum, æmulum casu occurrentem repente aggreditur & occidit, quia & deliberatio & amicitia, aut amicitia simulatio, qualitates ad proditoria necis constitutionem necessariae deficiunt, Wiestn. b. t. n. 140. Secundò, qui inimicum in proprio ipsius domo, aut in suam debiti alicujus exigendi gratià venientem inermem & incautum occidit, etsi illa cædes saepe præmeditata; quia sub amicitia, vel reconciliationis specie non perpetrata, adeoque proditoris ratione caret, C. de Luca. de immun. disc. 9. n. 8. id probans exemplo proprii facti, in quo ipse sic resoluit. Tertio, eum, qui quemcumque etiam amicum, contubernalem, confanguineum &c. rixa subitò exorta, vel verbo aut facto illatâ injuriâ ad iram commotus occidit; quia tale homicidium præmeditatum non est, quòd autem præmeditatum & deliberatum non est, proditorium non est, utpote quòd præviæ deliberationis qualiteratem involvit, & supponit, Farin. l. c. q. 13. n. 73. Pignat. Tom. 2. consuet. 39. n. 17. Wiestn. n. 142. Quartò, eum, qui alterum provocatum à se occidit in duello, quia patet, non occidi illum proditoriè, Farin. l. c. c. 7. n. 171. contra Barb. L. 2. juris eccles. c. 3. n. 101. non obstante ratione, quam is adducit, nempe, quòd duellantes incurrant excommunicationem, & sepulturæ ecclesiasticæ privationem, ex Decreto Trid. sess. 25. c. 19. de reformat. quia exclusionem ab Asylo non infert excommunicatio, aut etiam privatio sacrae sepulturæ, ut Ambrosin. de immunit. c. 8. n. 12. Delben. de immunit. c. 16. du. 20. f. 6. n. 2. Quintò, eum, qui proditoriè vulnerat proximum, vel animo necandi ei venenum præbet, si mors non sequatur, Farin. c. 9. n. 145. quia Constit. Gregor. & c. 1. b. t. utuntur v. occiderit, quòd est temporis præteriti, & denotat actum præteritum & consummatum, L. 1. §. 1. ff. quòd quisque juris in alterum. Baldus in L. damn. §. Sabini. ff. de damn. infest. Sextò, eum adhuc defendi immunitate, qui alium deducit ad locum, in quo ab alio prævidet occidendum, docent Dian. p. 6. tr. 1. resol. 12. Delb. cit. du. 20. n. 8. apud Wiestn. n. 146. ex ea ratione, quòd quidem proditoriè, non tamen physicè, sed moraliter tantum occidat; Constit. Gregor.

autem, & cit. c. 1. loquantur de nece physicè, & propriâ actione illata. Quòd si verum, etiam defendendus immunitate, qui alteri mandat aut laudet, occidi alium proditoriè, sive sub specie amicitia. Verùm contrarium probabiliter, si non probabiliter, docet Peregrin. de immunit. c. 7. n. 8. Denique homicida sacrilegatione personarum, v. g. Clericorum, Regularium, quin & Sacerdotum, nisi sub specie amicitia occiderint alium, non excluduntur Asylo, quia homicida proditorii non sunt, Farin. cit. n. 7. n. 114. Delb. l. c. f. 21. n. 1. Giurba conf. 70. n. 9. contra Riccium p. 2. prax. decif. 209. Curtell. de immunit. L. 1. q. 24. docentes, illos parricidas esse, parricidas autem excludi Asylo. Verùm nec parricida sunt, ut bene Delben. c. 16. du. 24. f. 21. n. 4. nec parricidii qualitas, præsertim in rixa, aut præcedente inimicitia commissi vim ex Asylo excludendi habet, ut Barb. L. 2. jur. Eccles. c. 3. n. 95.

Quæst. 239. Homicidium Assassinum quòdnam dicatur, & quæ pœne præter privationem immunitatis ecclesiasticæ ei statuatæ?

Resp. De hoc crimine, tam quòd ad naturam illius, quàm quòd ad pœnas ei statutas sufficienter tractatum, Lib. 2. tit. 2. q. 187. Lib. 3. tit. 49. q. 1028. hoc Lib. cit. 12. c. 1. quo lectorem remitto. Videri quoque potest c. 1. b. t. in 6. quòd Assassinorum pœnas veluti compendio comprehendit.

Quæst. 240. An ob homicidium factum ad defensionem propriæ vitæ & membrorum incurratur irregularitas?

1. Resp. Occidens vel mutilans alium ob necessitatem sui corporis seu vitæ defensionem, aut propullandam membrorum suorum mutilationem, servato moderamine inculpatae tutelæ non fit irregularis, ut cum D. Thom. 2. 2. q. 64. a. 7. in corp. Covar. in Clem. si furiosus. p. 3. §. univ. n. 1. Suar. de cons. d. 46. f. 1. n. 4. Clar. L. 5. §. homicidium. n. 24. dicens, esse indubitatum juris conclusionem, Pirb. b. t. n. 77. DD. communiter, prout constat ex Clem. si furiosus. juncto c. significasti, ubi: Tamest id fieri debet cum moderamine inculpatae tutelæ, non ad sumendam vindictam, sed ad injuriam propullandam: & ex ea ratione, quòd jure naturali, divino ac humano permittitur, vim vi repellere, c. significasti. L. vi vim. ff. de just. & jure. inferendo etiam, ubi aliter fieri nequit, mortem injusto invasori; ex eo autem, quòd, quia permittitur, omni culpâ caret, pœna irregularitatis inferri nequit, sed neque ob defectum lenitatis, cum is non interveniat in eo casu, quo interfectio injusti invaloris assumitur tanquam unicum medium, ad evitandam mortem propriam aut mutilationis, ut bene Suar. l. c. n. 1. unde jam jura antiqua aliàs idem statutentia, ut neque Clericus, neque Laicus ob talem sui defensionem incurreret irregularitatem, nisi dum quandoque contrarium insinuare videntur, non aliter intelligenda, quàm si invasus se aliter defendere potuit, ut Gl. inc. de his. & c. si quis. dist. 50. qualiter etiam explicandus videtur D. Thom. dum l. c. a. 7. ad 3. ait: quòd Clericus, etiam si defendendo interficiat aliquem, sit irregularis. Nec aliud inferitur ex Trid. dum sess. 14. c. 7. de reformat. dispensationem committit ordinario loci, ubi quis vim vi repellendo, ut se à morte liberet, commisit homicidium, quàm quòd id procedat in casu, quo quis excessit moderamen inculpatae tutelæ, quia